

भूमिहिन दारिद्र्यरेषेखालील आदिवासींचे
सबळीकरण व स्वाभिमान योजनेअंतर्गत
जिल्हास्तरीय समिती व उप समितीचे
पुनर्गठन करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक : भुसयो-२०२५/ प्र.क्र.११७/का.१४
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक : १३ नोव्हेंबर, २०२५

वाचा :-

- १) शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग, क्र.भुवायो-२०१८/प्र.क्र.१२७/का.१४, दि.२८
जुलै, २०२१
- २) मा.मुख्यमंत्री यांच्या अध्यक्षतेखाली ०३ व १४ एप्रिल, २०२५ रोजी पुणे येथे पार पडलेली
महसूल परिषद
- ३) शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, क्र.कार्यशा-२०२५/प्र.क्र.०६/म-८, दि.०९ एप्रिल, २०२५

प्रस्तावना :-

मा.मुख्यमंत्री महोदय, महाराष्ट्र राज्य यांच्या अध्यक्षतेखाली दिनांक ०३ व ०४ एप्रिल, २०२५ रोजी पुणे येथे महसूल परिषद संपन्न झाली. सदर परिषदेमध्ये मा.मुख्यमंत्री महोदय यांनी दिलेल्या निर्देशानुसार, राज्य शासनाच्या धोरणात्मक योजनांमध्ये प्रत्यक्ष अनुभव व प्रतिक्रिया समाविष्ट करून कार्यक्षम, परिणामकारक आणि लोकाभिमुख प्रशासन निर्माण करण्याच्या दृष्टीने वाचा येथील अनु.क्र.३ मधील शासन निर्णयान्वये अभ्यास समिती गठीत करण्यात आली.

सदर समितीने “भूमिहिन दारिद्र्यरेषेखालील आदिवासींचे सबळीकरण व स्वाभिमान योजना” अंतर्गत जमीन उपलब्धतेबाबत अनेक ठिकाणी वन जमिनीची नोंद शासकीय जमीन म्हणून करण्यात आलेली आहे. त्यामुळे वनजमिनीचे परस्पर वाटप होवू नये, या करिता दारिद्र्यरेषेखालील भूमिहिन आदिवासींना जी जमीन वाटप करावयाची आहे त्या जमिनीचे दर निश्चित करणे, खरेदी करणे तसेच लाभार्थ्यांची निवड करण्यासाठी संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली जिल्हास्तरीय समितीमध्ये तसेच जिल्हास्तरीय समितीस जमीन खरेदी करून लाभार्थ्यांना वितरण करणे या प्रक्रियेमध्ये सहाय्य करण्यासाठी प्रत्येक तालुका स्तरावर संबंधित तालुक्याचे महसूली उप विभागीय अधिकारी यांचे अध्यक्षतेखालील उप समितीमध्ये वनविभागाच्या प्रतिनिधींचा सदस्य म्हणून समावेश करण्यात यावा व त्याकरिता समितीची पुनर्रचना होणे आवश्यक आहे अशी शिफारस केलेली आहे.

सदर समितीने केलेल्या शिफारशी विचारात घेता वाचा क्र.१ मधील शासन निर्णयान्वये भूमिहिन दारिद्र्यरेषेखालील आदिवासींचे सबळीकरण व स्वाभिमान योजनेतर्गत गठीत केलेल्या जिल्हास्तरीय व उप समिती या समित्यांचे पुनर्गठन करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय -

वाचा क्र.१ मधील शासन निर्णयान्वये भूमिहिन दारिद्र्यरेषेखालील आदिवासींचे सबळीकरण व स्वाभिमान योजनेतर्गत दारिद्र्यरेषेखालील भूमिहिन आदिवासींना जी जमीन वाटप करावयाची आहे त्या जमिनीचे दर निश्चित करणे,खरेदी करणे तसेच लाभार्थ्यांची निवड करण्यासाठी संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली जिल्हास्तरीय समिती आहे व जिल्हास्तरीय समितीस जमीन खरेदी करून लाभार्थ्यांना वितरण करणे या प्रक्रियेमध्ये सहाय्य करण्यासाठी प्रत्येक तालुका स्तरावर संबंधित तालुक्याचे महसूली उप विभागीय अधिकारी यांचे अध्यक्षतेखाली उप समिती आहे ती खालीलप्रमाणे पुनर्गठित करण्यात येत आहे.

जिल्हास्तरीय समिती :-

१.	जिल्हाधिकारी	अध्यक्ष
२.	संबंधित अपर आयुक्त, आदिवासी विकास	सदस्य
३.	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद	सदस्य
४.	उपवनसंरक्षक(वने)	सदस्य
५.	जिल्हा कृषी अधिकारी	सदस्य
६.	जिल्हा अधिक्षक भूमिअभिलेख	सदस्य
७.	सह निबंधक, नोंदणी शुल्क व मुल्यांकन	सदस्य
८.	उपविभागीय अधिकारी (संबंधित तालुका)	सदस्य
९.	प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प	सदस्य सचिव

उप समिती :-

१.	संबंधित उप विभागीय अधिकारी	अध्यक्ष
२.	प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प	सह अध्यक्ष
३.	संबंधित तहसीलदार	सदस्य
४.	सहायक वनसंरक्षक/वन परिक्षेत्र अधिकारी	सदस्य
५.	संबंधित तालुका निरीक्षक भूमि अभिलेख	सदस्य
६.	संबंधित तालुका कृषी अधिकारी	सदस्य
७.	संबंधित मंडळ अधिकारी	सदस्य
८.	संबंधित गावाचा तलाठी	सदस्य
९.	संबंधित गावाचा ग्रामसेवक	सदस्य
१०.	प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प कार्यालयातील सहायक प्रकल्प अधिकारी	सदस्य सचिव

(टिप- ज्या प्रकल्पामध्ये प्रकल्प अधिकारी हे उपविभागीय अधिकारी नाहीत अशा ठिकाणी प्रकल्प अधिकारी हे या समितीचे सह अध्यक्ष असतील.)

२. वाचा क्र.१ मधील शासन निर्णयातील इतर अटी व शर्ती या कायम राहतील.

३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५१११३१७२६४६२७२४ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावांने

(सतिश कोवे)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा.राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव
- २) मा. मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) मा.उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव
- ४) मा.मंत्री, आदिवासी विकास यांचे खाजगी सचिव.
- ५) मा. राज्यमंत्री, आदिवासी विकास यांचे खाजगी सचिव
- ६) मा.विरोधी पक्षनेते, विधानमंडळ मुंबई
- ७) मा.संसद सदस्य (सर्व)
- ८) मा.विधान मंडळ सदस्य (सर्व)
- ९) मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.
- १०)अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ११)अपर मुख्य सचिव (महसूल) महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १२)अपर मुख्य सचिव (वने) महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १३)प्रधान सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १४)प्रधान सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १५)प्रधान सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १६) प्रधान सचिव (वने) महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १७) सचिव, ग्राम विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १८)सर्व विभागीय आयुक्त
- १९) आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक
- २०)व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी आदिवासी विकास महामंडळ मर्या. नाशिक.
- २१)आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे.
- २२)अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, ठाणे / नाशिक / नागपूर / अमरावती.
- २३)सर्व जिल्हाधिकारी तथा सदस्य सचिव, जिल्हा नियोजन समिती
- २४)सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हापरिषद.
- २५)सर्व जिल्हा भुमि अभिलेख अधिकारी
- २६)सर्व उपविभागीय अधिकारी

- २७) सर्व सहनिबंधक, नोंदणी शुल्क व मुल्यांकन
२८) सर्व उप वनसंरक्षक(वने)
२९) सर्व सहायक वनसंरक्षक
३०) सर्व वन परिक्षेत्र अधिकारी
३१) सर्व जिल्हा नियोजन अधिकारी
३२) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
३३) सर्व प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प.
३४) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेता) महाराष्ट्र १ / २, मुंबई / नागपूर.
३५) महालेखापाल (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र १ / २, मुंबई / नागपूर
३६) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
३७) माहिती व प्रसिध्दी संचालनालयातील आदिवासी विकास विभागाचे संपर्क अधिकारी.
३८) सर्व उप सचिव/अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय,
मुंबई-४०००३२
३९) निवडनस्ती.(का.१४) आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.